

EU-direktiver på det danske arbejdsmarked

- en hund i et spil kegler?

Aktørerne på det danske arbejdsmarked har været stærkt optaget af at forhindre, at EU-direktiver kommer til at medføre forandringer af den måde, hvorpå arbejdsmarkedsforhold traditionelt reguleres i Danmark. Den danske indsats over for EU-direktiver har i høj grad været centreret om et "forsvar for den danske model". I denne artikel problematiseres specielt fagbevægelsens medvirken i denne politik.

"Fremskridtet ville gå helt i stå, hvis vi overlod den fulde regulering af forholdene på arbejdsmarkedet til de sociale partnere. Vi behøver lovgivning til at få parterne til at flytte sig og til selv at gøre noget. Ikke for at putte noget ned over hovedet på danskerne, som langt hen ad vejen kan selv. Men hvis vi skal have fremskridtet til at blive muligt for alle i EU, må vi på europæisk plan kombinere det bedste fra jeres aftalesystem med det bedste fra lovgivningssystemet."

(Emilio Gabaglio, formand for den europæiske faglige sammenslutning i ETUC, Politiken 24. maj 1998)

Indledning

I Danmark er der bred enighed om at opfatte EU-direktiver på arbejdsmarkedet som en hund i et spil kegler. Det danske spil foregår inden for det, der som oftest kaldes "den danske model" – et sæt skrevne og uskrevne spilleregler, som er en videre-udvikling af det grundlag, der blev lagt med Septemberforliget i 1899. Karakteristisk for den danske model er, at det politiske system i meget høj grad overlader reguleringen af arbejds- og ansættelsesforhold til arbejdsmarkedets parter, dels via kollektive overenskomster og dels via organisationernes indflydelse på den statslige regulering.